

NA ONI STRANI ARHIVSKEGA PULTA

Bojan Balkovec*

UDK: 930.253:001.891

Bojan Balkovec: Na oni strani arhivskega pulta. Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja. Zbornik referatov z dopolnilnega izobraževanja, Maribor 7/2008, str. 375-386.

Izvirnik v slovenščini, izvleček v slovenščini in angleščini, povzetek v angleščini.

Med študijem zgodovine študentje obiščejo arhive, ko se seznanjajo z osnovami raziskovalnega dela in ohranjanjem gradiva. Kasneje v arhivih izdelajo seminarske in diplomske naloge. Študentje 1. letnika so opravili tri naloge s pomočjo spletnih strani arhivov. Ugotavljal sem spretnost študentov pri iskanju gradiva na spletnih straneh arhivov. Tretja naloga je ocenjevala odziv arhivov na dopise študentov, ki so spraševali o gradivu, shranjenem v arhivu.

UDC: 930.253:001.891

Bojan Balkovec: On the Other Side of the Archival Desk. Technical and Field Related Problems of Traditional and Electronic Archiving. Conference Proceedings, Maribor 7/2008, pp. 375-386.

Original in Slovenian, abstract in Slovenian and English, summary in English.

While getting acquainted with basic research work and record conservation, students of history visit archives. Later on they work on their seminars and diploma papers. First year students have finished three assignments with the help of archives' web presentations. The third assignment was an evaluation of archives' response to students' questions about records kept at certain archives.

Ključne besede: arhiv, vodnik po gradivu in fondih, spletne strani arhivov.

Prispevek temelji na izkušnjah pri delu s študenti zgodovine pri proseminarju in seminarju iz sodobne slovenske zgodovine. Spletne strani sem si ogledoval konec januarja 2008. Kot pomočniki pri analizi so sodelovali tudi študentje, ki so opravili tri naloge in v zvezi z njimi izpolnili tri vprašalnike. Študentom se za pomoč iskreno zahvaljujem.

Študij zgodovine je brez sodelovanja z arhivom skoraj nepredstavljen. Študent zgodovine naj bi med študijem okusil tudi slast raziskovanja. To v praksi pomeni, da bo v arhivu pregledoval in analiziral neko gradivo in nato napisal besedilo. Še pred prvo potjo v arhiv študentje dobijo prepotrebne teoretične in praktične informacije o arhivih. V teoretični sklop štejem informacije o nalogah arhivov, načinu njihovega dela, razporednosti arhivske mreže, pripomočkih za delo v arhivu (vodniki po arhivu, inventarji). Praktični del seznanjanja z arhivom je obiskovanje arhivov. V okviru predavanj pri proseminarju in arhivistiki študentje obiščejo med drugim Arhiv Republike Slovenije, njegov oddelek II (nekdanji arhiv IZDG) in Zgodovinski arhiv Ljubljana. V Arhivu RS si ogledamo restavratski oddelek, skladišče in dobimo informacije o strukturi arhiva, o zgodovini arhiva. V oddelku II si ogledamo popis

---

* Doc. dr. Bojan Balkovec, Oddelek za zgodovino, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana.

gradiva in primere gradiva, ki ga hrani ta enota. V Zgodovinskem arhivu Ljubljana si ogledamo različne vrste arhivskega gradiva in oblike tega gradiva od starejših do mlajših. Obiski v arhivih so pomembni morda tudi zaradi edinstvene možnosti, da študentje vidijo različne vrste originalnega gradiva, s katerim se kasneje morda ne bodo nikoli več srečali, npr. stare listine, urbarji in drugo gradivo. Arhive izven Ljubljane se obično izjemoma, morda v okviru terenskih vaj. Namen teh obiskov je predvsem pridobivanje prvega vtisa o arhivu. Na teh obiskih študentje prvič vidijo, kakšen je izgled arhivskega gradiva, starih dokumentov, vidijo kako je arhivsko gradivo shranjeno (škafle, ovoji ...), ogledajo si arhivsko skladišče. Morda bi kot zadnji element omenil vedenje, kje je arhiv lociran. Prepričan sem, da je pot v arhiv in začetek dela z gradivom lažja, če veš, kje je arhiv in kako približno lahko izgleda gradivo, ki ga boš dobil.

Že nekaj let študentje, ki obiskujejo seminar iz sodobne slovenske zgodovine, pri meni opravljajo seminarske naloge, ki temeljijo na vnaprej izbranih temah in z gradivom, ki ga hranijo arhivi. Temeljni okvir za izbiro teme je zadostno število fondov, ki so vsebinsko povezani.

Teh fondov mora biti vsaj med 10 in 20. Fondi morajo biti tudi po svojem obsegu oz. bogastvu informacij primerljivi. Pomemben element je tudi, da je gradivo dostopno študentom, ki večino časa prebijejo v Ljubljani, seveda pa tudi arhivi izven Ljubljane niso izključeni. Omenjeni okviri niso tako velika ovira, da bi ne mogli zbrati dovolj fondov za raziskovanje. Morda bi kot določeno vrsto ovire lahko šteli neprimerljive podatke o vsebini posameznih fondov.

Med drugim so bile teme šolske kronike (med izbranimi so bile Spodnja Šiška, I. gimnazija Celje, Gimnazija Bežigrad, OŠ Notranjski odred Cerknica, OŠ Slivnica, šole v Ribnici, Šinkovem Turnu, OŠ Vita Kreigherja, Dobrova, Poljanska gimnazija Ljubljana, Tomišelj, Deška meščanska šola Ptuj, OŠ Primskovo), gradivo odvetnikov in letos gradivo gospodarskih družb ali obrtnikov (Gozdarsko nabavno podjetje Gonap v Ljubljani (Arhiv Republike Slovenije 482), Ignacij Vok Ljubljana (AS 480), Kooperativa, izvozno podjetje (AS 485), Gradbeno podjetje ing. Josip Dedek Ljubljana (AS 461), Josip Hudovernik, Izdelovanje prešitih odev in strojno pletenje (AS 459), Krajevna obrtna podjetja, Domžale (ZAL Ljubljana), Trgovina Budkovič Bohinjska Bistrica (ZAL Kranj), Trgovina z mešanim blagom Kokalj Tržič (ZAL Kranj), Združenje trgovcev v Kamniku (ZAL Ljubljana), Avgust Potočnik, trgovina z železnino, Škofja Loka (ZAL Škofja Loka), Zbirni fond: Ukinjene delovne organizacije Jesenice (ZAL Kranj), Zbirni fond: Ukinjene delovne organizacije Radovljica (ZAL Kranj), Družina Fürsager in Magušar, Radovljica (ZAL Kranj), Avgust Potočnik, trgovina z železnino, Škofja Loka (ZAL Škofja Loka), Sitarstvo Benedik, Stražišče pri Kranju (ZAL, Škofja Loka), Marija Tičar, Ljubljana (ZAL, Ljubljana), Krajevna obrtna podjetja, Domžale (ZAL Ljubljana), Anton Ogrin, stavbni podjetnik v Škofji Loki (ZAL, Škofja Loka). Študentje so pred odhodom v arhiv oskrbljeni z imenom fonda, arhivom, ki gradivo hrani, in morda še kakšnim nujnim podatkom.

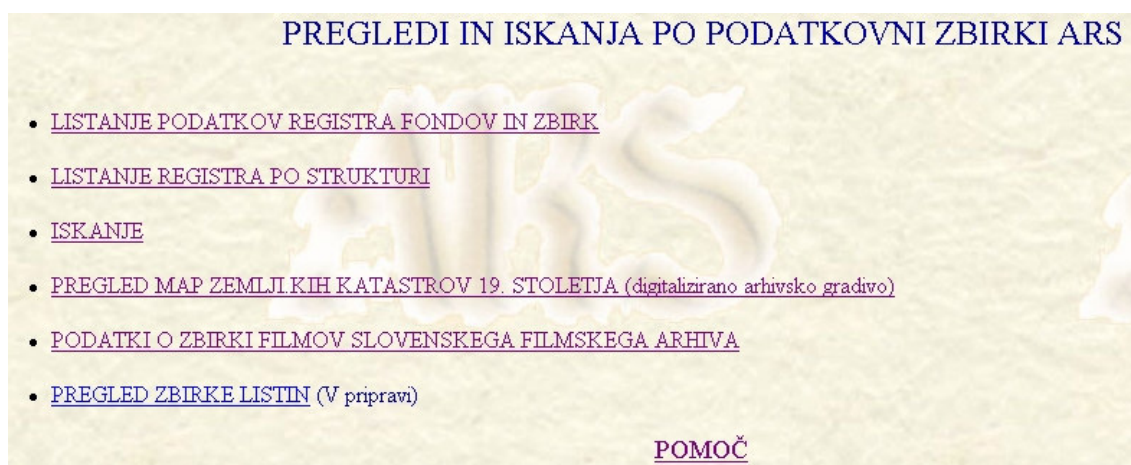
Študentje oddajajo svoj izdelek vsaj v dveh različicah. Prva različica je neke vrste poskusni izdelek. V tej različici študentje pogosto napišejo tekst, ki nekako sledi strukturi arhivskega gradiva. Tekst sledi kronološkemu zaporedju gradiva in njegovi razdelitvi na posamezne enote. Tudi pri opombah je opaziti težave. Razlog je zagotovo v pomanjkanju prakse.

Sledi popravljanje teksta, kjer želimo njegovo strukturo preurediti v bolj tekoče, zaključene sklope, kjer bi ne bilo prevladujoče merilo časovno zaporedje,

temveč vsebinska povezanost. Seveda se je potrebno lotiti tudi urejanja in poenotenja opomb.

Med pripravami za nastanek pričujočega teksta sem si ogledal spletne strani, predvsem pa vodnike po arhivskem gradivu, ki jih imajo posamezni arhivi na spletu. Kot nekdo, ki išče informacije o gradivu, sem bil še posebej pozoren na preglednost spletne strani, tudi ob misli, da tja kdaj zaide kdo, ki ni več »arhivskega jezika«. Moje zanimanje za spletne strani arhivov in vodnike na spletu je seveda zgolj praktične narave - umetniški vtis me ne zanima.

Osrednji slovenski arhiv na spletni strani ponuja vodnik po arhivu in iskalnik po gradivih. Osnova vodnika po fondih in zbirkah je knjižna izdaja v pdf obliki. Uporabnost tovrstne oblike je seveda omejena. Drug uporaben sklop je podatkovna zbirka.

Vstopna stran v podatkovno zbirko Arhiva Republike Slovenije
(<http://sigov3.sigov.si/arhiv/>, 1. 2. 2008)

Takoj se nam pogled usmeri na ISKANJE, ki da zadovoljiv rezultat. Mnogo obiskovalcev si verjetno želi ogledati katastrsko mapo svojega kraja. Kot piše v »pomoči«, so tu na voljo zemljevidi 2406 katastrskih občin.

Tu pa je težava, ki kakšnega uporabnika po nepotrebem pusti razočaranega. Po podatkih Statističnega urada RS je bilo v Registru prostorskih enot 31. decembra 2007 6.023 naselij.

Vsi prebivalci v posameznih naseljih ne vedo, v kateri katastrski občini je bil nekoč njihov kraj. Dobrodošel bi bil seznam krajev, ki so (bili) v določeni katastrski občini. Nadejal sem se najti takšen seznam na spletnih straneh Geodetske uprave, pa sem po 15 minutah neuspešnega iskanja nehal.

AS 3000 je umetno oblikovana zbirka skeniranih slik katastrskih kart. Zaradi omogočanja pregledovanja datotek in lažjega predstavljanja in iskanja lokacij katastrskih občin v naravi smo grafičnemu delu franciscejskega katastra dodali pregledne karte. Dodali smo še skenirane slike s topografskimi znaki za lažje razumevanje zapisov na kartah (oznaka kresije S Topografski znaki in zemljevid).

Gradivo zajema dele fondov:

- AS 179 Franciscejski kataster za Primorsko
- AS 176 Franciscejski kataster za Kranjsko
- AS 181 Reambulančni kataster za Kranjsko
- AS 177 Franciscejski kataster za Štajersko
- AS 178 Franciscejski kataster za Koroško
- AS 182 Reambulančni kataster za Koroško
- AS 180 Kataster za Prekmurje
- AS 183 Reambulančni kataster za Prekmurje

Ohranjeno gradivo je iz obdobja od leta 1811 do okrog 1880.

V Arhivu si lahko ogledate ali naročite reprodukcijo z resolucijo 250 dpi, ki natisnjena praktično ni slabša od originala.

Iskalnik po slikah katastrskih map (http://sigov3.sigov.si/cgi-bin/htqlcgi/arhiv/enos_isk_kat.htm, 1. 2. 2008)

Na spletni stani Pokrajinskega arhiva Koper najdemo v sklopu Arhivsko gradivo nekaj vzorcev starega gradiva. Narejen je tudi prvi korak k spletnemu vodniku po gradivu. Vodnik je nepopoln, na kar je obiskovalec opozorjen. Na spletni vodnik so zagotovo pomislili potem, ko je bila spletna stran že postavljena, saj je povezava na bazo podatkov oblikovno povsem drugačna.

[BAZA PODATKOV](#)

ARHIVSKO GRADIVO

GALERIJA

[1580, november, 28, Dol pri Hrastovljah](#)

[1596, avgust, 14, Momjan](#)

[1640, junij, 2, Padova](#)

[1684, oktober, 12, Padova](#)

POKRAJINSKI ARHIV KOPER
arhiv.koper@gmail.com

O ARHIVU

ARHIVSKO GRADIVO

GALERIJA

DEJAVNOSTI ARHIVA

OBVESTILA

POMEMBNE POVEZAVE

Arhivsko gradivo v Pokrajinskem arhivu Koper
http://www.arhiv-koper.si/slo/a_02.html, 1. 2. 2008)

Mariborski arhiv ima vodnik po arhivu v obliki iskalnika in deluje dobro. Razveselila me je ponudba za obisk organizirane skupine. Na tem mestu naj omenim, da se iskalna polja, ki jih imajo iskalniki po gradivih različnih arhivov, razlikujejo. Bolj ali manj povsod je polje »signatura«, tudi časovni okvir nam je ponujen, in nato so dodane možnosti iskanja po krajih, vsebini, frazi v opisu.

Fondi in zbirke

Signatura

Ohranjeno gradivo od do

Kraj

Fraza v opisu

Uporaba iskalnika

V polja vpišite zahtevane tipe iskalnih nizov in z <Enter> ali s klikom na gumb <Išči> potrdite začetek poizvedovanja. V polju "Fraza v opisu" sistem poizveduje po celotnem zapisu o posameznih fondih in zbirkah - tudi po kratkih vsebinah.

Iskalnik po gradivu Pokrajinskega arhiva Maribor (<http://www.pokarh-mb.si/index.php?id=3>, 1. 2. 2008)

Pokrajinski arhiv v Novi Gorici pregled svojega gradiva omogoča na tri načine. Prvi je krajevno kazalo, ki pa v meniju na levi strani, z imenom »kazalo«, sploh ne da slutiti na to. V krajevno kazalu so povezave na posamezne fonde. Do teh lahko pridemo tudi neposredno iz menija na levi strani. Večje težave sem imel z zadnjo možnostjo: ISKANJE. Ta naj bi omogočala iskanje po gradivu, vendar mi v desetih poskusih, ko sem iskal nekatere kraje in institucije, nikoli ni uspelo nič najti oz. vedno sem dobil izpis »The page cannot be found«.

**KRAJEVNO KAZALO
FONDOV IN ZBIRK**

[A](#) [B](#) [C](#) [Č](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [Š](#) [T](#) [U](#) [V](#) [Z](#) [Ž](#)

A

Ajba [20](#), [31](#), [42](#)

Ajdovščina [9](#), [21](#), [58](#), [59](#), [77](#), [78](#), [82](#), [108](#), [113](#), [114](#), [236](#), [239](#), [259](#), [268](#), [270](#), [321](#), [328](#), [334](#), [338](#), [352](#), [356](#), [360](#), [373](#), [377](#), [437](#), [438](#), [455](#), [464](#), [473](#), [483](#), [484](#), [486](#), [498](#), [507](#), [512](#), [534](#), [539](#), [560](#), [565](#), [577](#), [579](#), [588](#), [624](#), [627](#), [634](#), [637](#), [644](#), [649](#), [651](#), [677](#), [679](#), [682](#), [686](#), [690](#), [704](#), [738](#), [751](#), [756](#)

Krajevno kazalo zbirke in fondov Pokrajinskega arhiva Nova Gorica (<http://www.pa-ng.si/vodnik/frkazalo.htm>, 1. 2. 2008)

Ptujski zgodovinski arhiv ima na spletu vodnik v statični obliki, ki nam posreduje naslove fondov. Iskanje, ki nam ga ponujajo na prvi strani, pa mi je nekaj minut povzročalo težave, ker nisem razumel, kako nekaj najdem, nekaj pa ne.

Po različnih iskanjih sem ugotovil, da iskalnik išče po nekakšnih besedilih. Nato pa sem ugotovil, da pravzaprav išče na dveh mestih: eno je iskanje po besedilih popisa fonda, drugo mesto iskanja je po različnih objavah arhivskih delavcev. Te objave so posebej dostopne v rubriki »objave in članki«.

Rezultati iskanja z iskalnikom so mi postali razumljivejši, ko sem ugotovil, da imajo nekateri fondi podrobne opise, ki so dosegljivi v »seznamu fondov in zbirk«, drugi pa ne. Opozorila oz. napotkov za iskanje pa ni.

Zgodovinski arhiv Ljubljana ima vodnik po svojih fondih dostopen na spletnih straneh. V njem so zbrani podatki, ki so sicer objavljeni tudi v tekstovni obliki in zajemajo podatke do leta 1991. To letnico omenjajo na uvodni strani k spletnemu iskalniku po gradivu. Nad samim iskalnikom pa najdemo zapis, da so podatki iz septembra 2003. Takšen podatek v spletnih vodnikih ponekod pogrešamo.

PODATKI SO IZ SEPTEMBRA 2003

Signatura fonda vsebuje:	<input type="text"/>
Ime fonda vsebuje:	<input type="text"/>
Gradivo fonda od:	<input type="text"/>
Gradivo fonda do:	<input type="text"/>
Vsebina:	<input type="text"/>

Iskalnik po fondih Zgodovinskega arhiva Ljubljana (<http://www.zal-lj.si/myweb2/regzal.htm>, 1. 2. 2008)

Na koncu naj omenim še Zgodovinski arhiv Celje, ki svoj vodnik ponuja kot pregled gradiva za posamezne kraje. Tovrsten prikaz je enostaven za uporabo, vendar ima pomanjkljivost, da je iskanje podatkov o gradivu sorodne vsebine, ko nas ne zanima krajevna pristojnost, dolgotrajno.

Zgodovinski arhiv Celje	
Vodnik	
Navodila	
Listine	
Diplome	
Posebne zbirke	
Krajevno kazalo	
A	B
C	Č
D	E
F	G
H	I
J	K
L	M
N	O
P	R
S	Š
T	U
V	Z
Ž	

VELIKI PODLOG

KRAJEVNI LJUDSKI ODBOR VELIKI PODLOG

1946 - 1952; popis.

Krajevni ljudski odbor Veliki Podlog je deloval v obdobju 1945 - 1952. Upravno je spadal k okraju Krško. Leta 1949 mu je bil priključen del območja ukinjenega krajevnega ljudskega odbora Mraševo. Ko je bil krajevni ljudski odbor Veliki Podlog leta 1952 ukinjen, je na njegovem območju oblast prevzel ObLO Leskovec pri Krškem.

Zapisniki sej KLO 1946 - 1951, zborov volilcev 1946; volilne zadeve 1949 - 1951; blagajniška knjiga KLO 1946 - 1951; obrtne zadeve 1950; seznam izseljenih družin 1946.

Krajevno kazalo fondov Zgodovinskega arhiva Celje (<http://www.zac.si/vodnik/index.html>, 1. 2. 2008)

Arhivi v ljubljanski in mariborski nadškofiji in koprski škofiji na spletu ponujajo malo podatkov. Mariborski arhiv zgolj navaja svojo organizacijsko strukturo in zaposlene. Ljubljanski arhiv obiskovalce spletnih strani seznanja z osnovnimi podatki o gradivu, ki ga hrani. Bralce tudi obvesti o možnostih informiranja o gradivu v tiskanih vodnikih. Tudi koprski arhiv nam pove nekaj o gradivu, ki ga hrani. Na spletu ne vidimo pogosto, da nam sporočajo, česa kdo nima. Koprski arhiv nas pa obvešča, da ne hrani matičnih knjig, ki so v župnijah, in gradiva starejšega od leta 1830, ker je bilo odnešeno v Trst.

V zadnjem delu svojega prispevka bom prikazal analizo odgovorov na tri vprašalnike, ki so jih izpolnjevali študentje prvega letnika v študijskem letu 2007/08. To so študentje, ki obiskujejo moj proseminar. Študente sem v začetku januarja 2008 zaprosil, naj odgovorijo na tri vprašalnike, potem ko bodo opravili določeno nalogo.

Prva naloga je bila na spletnih straneh Arhiva RS poiskati sliko katastrske mape Kanala ob Soči.

Druga naloga je bila poiskati v enem od arhivov, v vodniku na njihovi strani, zapisnike šolskega odbora za leta 1956/57 do 1961/62 OŠ Vinica. Pri tretji nalogi smo uporabili podatke, ki smo jih že poznali.

Že jeseni so morali za nalogo študentje poiskati v vodnikih gradivo osnovne ali srednje šole, ki so jo obiskovali. Sedaj pa sem jih prosil, naj za tretjo nalogo pišejo arhivu, za katerega so že vedeli, da hrani gradivo njihove šole. Arhiv naj bi vprašali, ali imajo gradivo omenjene šole, kako je z obsegom gradiva, ohranjenostjo in dostopnostjo.

Ime	Povzetek	Tip
Katastrska mapa - vprašalnik	Na spletnih straneh Arhiva Slovenije http://www.arhiv.gov.si/ boste poiskali katastrsko mapo kraja Kanal. Eno od slik (katerokoli) boste odprli in si zapisali/prepisali/kopirali spletni naslov te slike. Zapisovali so boste svoje postopke (klikanje po povezavah, napačne poti ...), saj boste kasneje izpolnili vprašalnik. Prosim, da ste pri svojem delu natančni t.j. resnično so pomembni podatki o postopkih, ki jih boste izvajali.	private
Iskanje gradiva - vprašalnik	V enem od pokrajinskih arhivov boste poiskali zapisnike šolskega odbora iz let 1956/57 do 1960/61 OŠ Vinica. Ko boste gradivo našli, boste podatke o fondu prekopirali in jih shranili, saj jih boste kasneje potrebovali. Zapisovali si boste postopke, ki jih boste izvajali, da boste lahko odgovorili na vprašalnik.	private
Dopisovanje z arhivom - vprašalnik	Že pred časom ste izdelali nalogo o gradivu vaše šole. Sedaj vas prosim za sodelovanje v raziskavi. Arhivu, ki hrani gradivo vaše šole, boste poslali elektronsko pismo - naslov je na spletni strani arhiva - in jih prosili za podatke o gradivu: če ga imajo, obseg, možnosti uporabe, dostopnost ... Vse skupaj si boste beležili, da boste izpolnili vprašalnik.	private

E-učilnica pri predmetu proseminar študijsko leto 2007/08, naloge in vprašalniki

Po opravljenih nalogah, kjer so si morali beležiti svoje postopke, so študentje odgovarjali na tri vprašalnike. Vprašalniki so bili objavljeni v e-učilnici pri predmetu proseminar. Za naloge in izpolnitev vprašalnikov so imeli okoli tri tedne časa.

Vprašalnik, povezan z nalogo iskanja katastrske mape, je izpolnilo 81 študentov. Sedemdeset odstotkov študentov je takoj našlo povezavo na slike katastrskih map.

1.

Ste ob vstopu na spletno stran Arhiva Slovenije takoj našli povezavo na slike katastrskih map?

Odgovor	Povprečno	Skupno
Da	30%	24
Ne	70%	57
Skupno	100%	81 / 81

E-učilnica pri predmetu proseminar študijsko leto 2007/08, odgovori na vprašalnik

Drugo vprašanje je bilo povezano z zmoto v iskanju povezave. Mnogo tistih, ki so zašli, se je znašlo v rubriki e-hramba gradiva, ali jih je zavedel iskalnik na vstopni strani. Eden od študentov pravi, da je poskusil vse linke na levi strani, a ni našel nič uporabnega. Nato je klical v arhiv, kjer mu niti v čitalnici niso vedeli pomagati. Ko se je še enkrat odpravil na spletno stran, je takoj našel povezavo »uporaba arhivskega gradiva, podatkovna zbirka«.

3. Ste v iskalniku slik katastrskih map takoj razumeli kam morate vpisati ime kraja?

Odgovor	Povprečno	Skupno
Da	86%	70
Ne	14%	11
Skupno	100%	81 / 81

E-učilnica pri predmetu proseminar študijsko leto 2007/08, odgovori na vprašalnik

Na strani z iskalnikom po katastrskih mapah je 86 odstotkov študentov takoj vedelo, kam naj vpišejo ime kraja. Med iskanjem prave strani so tisti, ki so zašli, odprli več kot dve strani. Pomoč je iskalo 18 študentov od 81.

Komentarji o pomoči segajo od ene skrajnosti do druge. Nekateri je ne rabijo, ker je »itak vse jasno«, drugi jo potrebujejo, ker je »vse nejasno, neurejeno in nametano skupaj«.

Drugi vprašalnik, ki je bil povezan z nalogo iskanja zapisnika šolskega odbora OŠ Vinica, je izpolnilo 76 študentov. Najprej sem spraševal, če so vedeli, kateri arhiv hrani gradivo OŠ Vinica. To bi morali vedeti, saj smo o arhivski mreži že govorili. Kljub temu jih je le 36 vedelo, da gradivo hrani ZAL.

Tisti, ki niso vedeli, da gradivo hrani ZAL, so iskali različne načine za rešitev vprašanja. Vprašanje je bilo pravzaprav, kje leži Vinica, in poti do rešitev so bile Wikipedija, zemljevid, Najdi.si ali Google. Nekateri so preprosto potovali od arhiva do arhiva in poskušali srečo.

3.

Ko ste prišli v pravi arhiv, ste takoj našli vodnik po gradivu tega arhiva?

Odgovor	Povprečno	Skupno
Da	72%	55
Ne	28%	21
Skupno	100%	76 / 76

E-učilnica pri predmetu proseminar študijsko leto 2007/08, odgovori na vprašalnik

Skoraj tri četrtine študentov je na spletni strani takoj našlo povezavo na vodnik po fondih. V iskalniku po gradivu je večina uporabila polje »ime fonda vsebuje«. Pomoč je iskalo samo 13 % študentov.

Tretji vprašalnik, povezan z nalogo pisanja arhivu, je izpolnilo 78 študentov. Štiriinpetdeset jih je pisalo Zgodovinskemu arhivu Ljubljana, deset Zgodovinskemu arhivu Celje, štirje Pokrajinskemu arhivu Maribor, po trije Pokrajinskemu arhivu Nova Gorica in Zgodovinskemu arhivu Ptuj, dva Arhivu RS, eden Pokrajinskemu arhivu Koper, eden pa ni pisal, ker ni obiskoval šole v Sloveniji.

3.

Označite na katera vprašanja ste dobili odgovore.

Odgovor	Povprečno	Skupno
Arhiv ima gradivo	 49%	38
Obseg gradiva	 42%	33
Dostopnost gradiva	 46%	36
Ovire pri uporabi	 28%	22
Ostalo	 35%	27

E-učilnica pri predmetu proseminar študijsko leto 2007/08, odgovori na vprašalnik

V drugem vprašanju so študentje zapisali svoja vprašanja arhivu o gradivu šole. Odgovori na naslednje vprašanje nam povedo, kako so arhivi odgovarjali na zastavljena vprašanja. Skoraj polovica arhivov je odgovorila o obsegu gradiva, nekaj manj jih je odgovorilo tudi o dostopnosti in drugih podatkih.

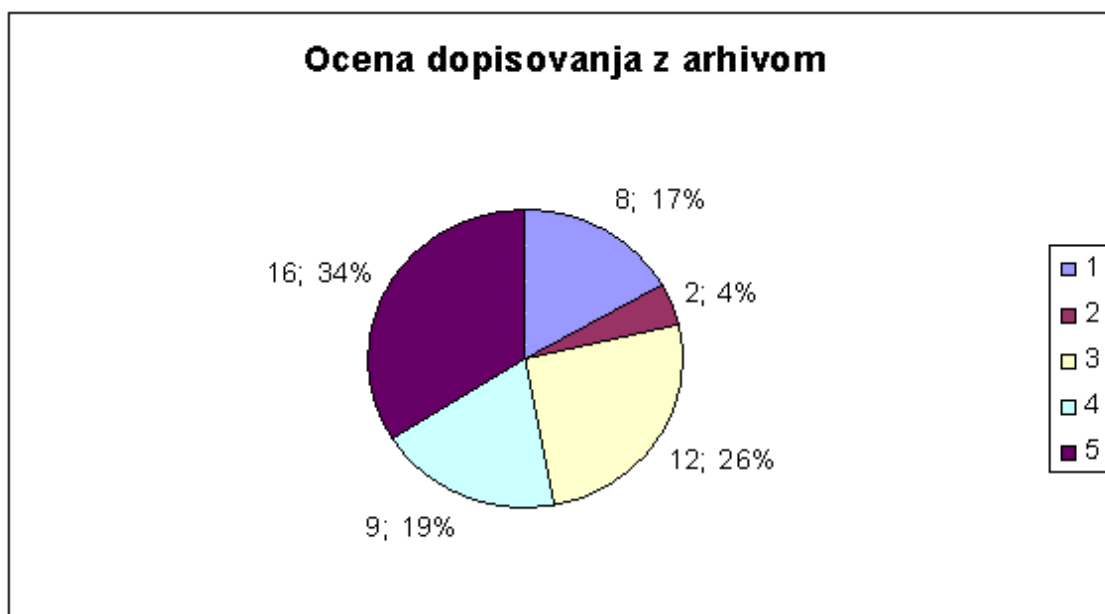
4. Označite kako hitro ste dobili odgovor na vaša vprašanja.

Odgovor	Povprečno	Skupno
Isti delovni dan.	 9%	7
V 24 urah.	 13%	10
V 48 urah.	 21%	16
V treh dneh in več.	 14%	11
Niso odgovorili.	 44%	34
Skupno	 100%	78 / 78

E-učilnica pri predmetu proseminar študijsko leto 2007/08, odgovori na vprašalnik

Zanimala me je tudi hitrost odziva arhiva. Tako so študentje v enem od vprašanj označili, kako hitro je arhiv odgovoril na njihovo pismo. Če je poslovno korektno, da je skoraj četrtnina arhivov odgovorila isti ali naslednji dan, je neprimerno, da skoraj polovica ni odgovorila.

Za konec so študentje ocenili svoje dopisovanje z arhivom. Ocena je bila lahko od ena do 5, lahko pa dopisovanja niso ocenili. Med 47, ki so vrednotili z oceno od 1 do 5, jih je 25 dopisovanje ocenila s 4 ali 5.

Slika 14. Ocena dopisovanja z arhivom brez neocenjenih

Na vseh spletnih straneh slovenskih arhivov, ki sem jih obiskal, sem pogrešal nekaj napotkov, ki bi se jih razveselil vsak posameznik. Večina nas ima doma kakšne osebne dokumente, ki jim je veljavnost že pretekla. Doma imamo stara spričevala, različna dovoljenja, gradbene načrte ... Nekatera dokazila imajo trajno vrednost. Ne glede na digitalizacijo imamo veliko različnih fotografij na papirju. Vsi ti dokumenti, slike in podobni predmeti imajo za vsakega posameznika neprecenljivo vrednost. Kako naj te predmete hranimo, da jih bomo ohranili čim dlje in jih bomo lahko nekoč pokazali mlajšim ali pa se nostalgичno opazovali na starih fotografijah? Stroka ve odgovore na ta vprašanja in naj jih v poljudni obliki ponudi širši javnosti. S tem bo promovirala tako stroko kot same arhive.

SUMMARY

ON THE OTHER SIDE OF THE ARCHIVAL DESK

Students of history visit the Archives of the Republic of Slovenia, its department II and the Historical Archives Ljubljana. There they are acquainted with archival material, the procedures of its restoration and the manner of work with clients.

In the last years of their studies, students of modern history, get assignments where they have to do research with the help of archival material. As a lecturer I choose a certain topic, which demands a research of 10 to 20 comparable fonds. When visiting the archives, students already know the names of fonds, the name of the archives, which keeps them and some other important information.

In my research for this article, I overviewed web presentations of Slovene archives and their guides through fonds and collections. Among archives one can find those, which present only limited guides on the Internet and on the other hand, there are some whose guides present the whole range of fonds and collections. Moreover some even offer a survey of material alone. What I miss on the web pages are simple instructions for citizens about how to safely keep their documents, licenses, plans or pictures.

The last part presents the results of students' assignments where they had to work with web presentations of archives. On the Archives of the Republic of Slovenia homepage they had to find a cadastral map of Kanal, in the guide of the Historical Archives Ljubljana they had to find archival material of Vinica school. The last assignment was a correspondence with the archives, where they asked questions about archival material. Here I was interested in the client relations.

Most students have done their work successfully. Some individuals had problems on some web pages. Those problems were due to unfamiliarity with archival terminology or unclear links on the web page.